וועטער:
וואלקנדיק, קילער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאנג — 5.40
זון אונטערגאנג — 7.16

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדא
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

Vol. 21, No. 197. Monday August 31, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

מאנטאג יח׳ אלול, תרצ״א.

מאניטאבער פראגראם פון געזעלשאפטלאכע ארבעטן פאר ארבעטסלאזע וועט מוזן שטארק געשניטן ווערן

פרעמיער ברעקען דערקלערט, אז שטיצע פון דאמיניאן רעגירונג איז ניט געגוג מען זאל קאנען אנגיין מיט ברייטן פראגראם פון ארבעטן — אלע ארבעטסלאזע וועלן קריגן ארבעט. — פרעמיער בענעט זאגט צו 50 פראצענט פון דאמיניאן קאסע פאר דירעקטע רעליף, 50 פראצענט פאר מוניציפאלע ארבעטן אויסער ווינ־פעג, און 35 פראצענט פאר ווינ־פעג

די פלענער פון נעועלשאפטלאכע ארבעטן אין מאניטאבא וועלן מוזן בעטן אין מאניטאבא די ארבעטן אויף שטארק געשניטן ווערן, האט פרעמיער ברעקען אנאנסירט נאך זיין באראטונג מיט פרעמיער מיניסטער ר. ב. בענעט דעם שבת.

מיט מר. בענעט אויף זיין באזוך דא זיינען געווען אינערן מיניסטער מורפי, אגריקולטור מיניסטער וועיר און דר. האדסאן. מיט מר. ברעקען זיינען אויף געווען אנדערע מיטגלידער פון זיין קאבינעט.

פרעמיער בענעט האט געמאכט איין הנחה אין פארגלייך מיט׳ן צוזאג פונם ארבעטס מיניסטער, סעגאטאר ראבערטסאן: די דאמיניאן רעגירונג וועט ביי־טראגן 50 פראצענט פון דירעקטן רעליף, אנשטאט 35 פראצ. און איז שייך געווארן אויסגעשטעלט ארבעטן, וועט די דאמיניאן רעגירונג ביי־טראגן 50 פראצענט פון אלע מוניציפאליטעטן, אויסער ווינ־פעג, פאר וועלכער זי וועט ביי־טראגן 35 פראצ. אין די איבעריקע 65 פראצ. זאלן געטראגן ווערן דער שטאט צוזאמען מיט דער פראווינץ.

פרעמיער בענעט איז ניט געווען גרייט צו שטיצן די מאניטאבער פאר־מערס וואס האבן געלייהן פון דער טרי־קעניש אזוי ווי די מאסקאטשעוואנער, ווייל דאס איז דא, לויט זיין מיינונג, ניט אזוי קריטיש. די פראגע וועט אבער ווייטער פארהאנדלט ווערן.

ד דאמיניאן רעגירונג האט צוגעזאגט צונעמען צוויי טויזנט ארבעטסלאזע פון ווינ־פעג צו ארבעטן אין׳ן טראנסקאנ־טינענטאלן טראקט אין בעטרעיא. דער תכלית איז אבער, ווערט פארשטאנען, אז די פראווינץ זאל ביי־טראגן צו $5 פאר יעדן ארבעטער א חודש. די ארבעטער אויפ׳ן וועג וועלן קריגן $3 א טאג, פון וואס א טייל וועלן אראפ פאר עסן, ווי מיר ווערן אינפארמירט.

די דאמיניאן רעגירונג וועט אפשר איינוויליגן צו צאלן די פראצענטן אויף די פראיעקטירטע אינווענטמענטס פון פארגרעסן די עלעקטרישע פלענטס פון דער סיטי היידרא באמערקונגען פון די דראבעגדיקע באמערקונגען פון די דעלעגאציאן וואס זיינען נאך אים נאכגע־גאנגען.

אין זיין דערקלערונג זאגט פרעמיער בעטן אין מאניטאבא די ארבעטן אויף 40 מיליאן דאלאר געפלאנט אין דער פראווינץ. אויב די דאמיניאן רעגירונג וואלט ביינעטראגן 80 פראצענט, וועט מען זיך איצט מוזן באנוגענען מיט אן ערך 8 ביז 10 מיליאן דאלאר, ווייל מער ווי אן ערך 4 מיליאן דאלאר קאן די פראווינץ און די מוניציפאליטעטן, לויט זייער איצטיקער קרעדיט פעאיקייט, ניט שאפן. דאס וועט זיין נעגען פאר דירעקטער רעליף, אבער דאס פראגראם פון ארבעטן וועט מוזן שטארק געשניטן ווערן, אזוי אז אפילו קיין האלבע צייט באשעפטיקונג וועט מען ניט קאנען געבן די ארבעטסלאזע.

די דאמיניאן רעגירונג האט צוגע־זאגט העלפן די פארארימטע סקול דיס־טריקטן מיט חלואות, אבער דו וועט ניט געבן קיין דירעקטע הילף אויף אויס־האלטן די שולן.

פרעמיער ברעקען פאררוהן איצט א צווייטע קאנפערענץ פון אלע מוניציפ־אליטעטן צו באטראכטן די פארשטיי־נדניקע ארבעטסלאזיקייט הילף פלעג־נער, אויף קומענדיקן פרייטאג, סעפט. 4טן.

א דעמאנסטראציע פון ארום א טויז־זענט ארבעטסלאזע, אנגעפירט פון קאָ־מוניסטן, איז דורכגעפירט נעוואָרן שבת אינערהאלב פאר דער לעניסלאטור גע־ביידע, בעת די באראטונגען צווישן די רע־גירונגען איז פארגעקומען. פרעמיער בע־נעט האט איינגעווייליקט אויפצונעמען אן דעלעגאציע פון די ארבעטסלאזע, אבער מער ווי צוויי מינוט האט זי אוידיענץ ניט אנגעהאלטן. נאכדעם וו די דעלע־גאטן האבן אויסגערעכנט א צעטל פון פארערונגען, ווי ארבעטסלאזיקייט פאר־זיכערונג אויפ׳ן חשבון פון דער מלוכה און פראטעסטן קעגן דעפארטאציעס, קאנצענטראציע עמפפס און די רדיפות אויף דער קאמוניסטישער פארטיי, — האט פרעמיער בענעט מונעמקערט זיך אז אין אריס אן צייטונג, ניט שייב־ענדיק מער קיין אויפטערקוסטיקייט צו דער ווידערגעבן באמערקונגען פון די דעלעגאציע וואס זיינען נאך אים נאכגע־גאנגען.

אנב-אורחא

פון מארק

אימיגראנטן און אימיגראנטי־שע קינדער, און פארברעכנס

נאך א בלבול אויף די אימיגראנטן האט געפלאצט, — א בלבול, וואס איז באנוצט געווארן פון אימיגראנטן שונ־אים ווי איינער פון די וויכטיקסטע אר־גומענטן פאר באשריינקונגען און רדי־פות:

דער בלבול, אז די אימיגראנטן שטעלן צו דעם גרעסטן פראצענט פאר־ברעכער.

דאס איז דער הויפט ארגומענט פאר אימיגראציע באשריינקונגען. און די פראיעקטן צו רעגיסטרירן די „אויס־לענדער״, סיי אין די שטאטן און סיי ביי אונז אין קאנאדע, שטיצן זיך אויף הויפטזאכלאך אויף דעם דאזיקן ארגור־מענט.

די וויקערשאם קאמיסיע, וועלכע האט געמאכט א ספעציעלע אויספאר־שונג פון פארברעכנס אין די שטאטן, לייקגט איצט די דאזיקע באהויפטונג קאטעגאריש אָפּ. מיט פאקטן און צי־פערן דערלעכער אין די שטאטן ניכט די איינגעבראכענע אמעריקאנער אליין, און די אימיגראנטן שטייען ווייט הינטער זיי אין דער הינזיכט.

וואס איז שייך אירן, איז אינטערע־סאנט צו באטראכטן, אז לויט אן אויס־פארשונג פון אן אנדער קומיסיע אי׳ן שטאט ניי־יארק, וואו עס וואוינען מער ווי האלב פון אלע אמעריקאנער אירן, איז דער פראצענט אירן אין אלע אמעריקאנער אנשטאלטן אן פארגלייך קלענער, ווי זייער פראפארציע פון דער באפעלקע־רונג.

די לאנג, שטעלן מיר זיך פאר, איז אן ערך די זעלבע אין קאנאדע, וואו עס הערשט אויף דער זעלבער באגריף וועגן אויסלענדער און פארברעכנס. הלואי וואלטן מיר בלויז דא אויף גע־האט א וויקערשאם קאמיסיע . . .

***

די קאמיסיע גיט אמת צו, אז אויפן סמך פון באשטעטיקט ציפערן פרובירט מען צו דערווייזן, אז די אמע־ריקאנער געבארענע קינדער פון איינ־געוואנדערטע שטעלן צו א גרעסערן צאל פארברעכער, ווי די אמעריקאנער געבארענע קינדער פון אמעריקאנער גע־בארענע פון אמעריקאנער גע־בארענע עלטערן.

די וויקערשאם קאמיסיע זאגט זיך אבער אפ פון צו אנערקענען די אמע־ריקאנער נעבארענע קינדער פון אימי־גראנטן פאר גיט־אמעריקאנער אמעריי־קאנער.

זיי זיינען, אין דער קאמיסיעס מיי־נונג, פולשטענדיג אמעריקאנער, ווייל ערע אבארבערערישע נייגונגען האבן זיי דאך דערווארבן ניט אין אויסלאנד, נאר אין אמעריקע גופא, פון דער אמעריי־קאנער סביבה, — און אמעריקע דארף דערפאר האלטן זיך מיט זיי אין דער דעביס זייט פון איר איינענעם בוך.

***

צו ס׳איז דיקטיק אז דיא אמעריקאנער נעבארענע קינדער פון אימיגראנטן שטעלן צו א גרעסערן פראצענט פאר־ברעכער פון די אמעריקאנער פאר עט־לאכע דורות צו ניט, — אויף זאך זעט אבער אויס צו זיין זיכער:

די אמעריקאנער נעבארענע קינדער פון אימיגראנטן שטעלן צו א גרעסערן פראצענט פארברעכער, פאר זייערע שטעטס.

די וויקערשאם קאמיסיע אנערקענט די אמעריקאנער אחריות פאר דעם, אבער ס׳איז ניט נעווען איר זאך צו בריבלען זיך אין דער פראגע וואס האט גורם נעווען דעם דאזיקן צושטאנד.

זעט עס מיר אויס, אז שולדיג אין דעם איז אין א גרויסער מאס די אמע־ריקאנער „פאבליק סקול״ (אז׳ן וועג איך דייד דא וועגן אמעריקע, בין איך מכוון אויף קאנאדע).

***

ניין, די „פאבליק סקול״ לערנט חלי־לה ניט קיין קינדער צו זיין פארברעי־כער, כאטש דער ניישס פון קאריערוויק וואס ווערט דארטן אנטוויקלט ביים קינד קאן יא ווירקן צום שלעכטן אין דער הינזיכט.

וואס די פאבליק סקול באמיס זיך אין צו אסיסטירן די קינדער, אויס־מישן זיי אין איין פארמלאזער קאשע. מיט דעם צוועק שטריינגט זי זיך אן צו פאר׳מיאוס״ אינ׳ם קינדס אונ זיין אימיגראנטן שפראך און זיינע היימישע טראדיציעס, און זי באמיט זיך אויף וויפל מעגלאך, אפשוואכן דעם איינ־פלוס פון די אימיגראנטן עלטערן אויף זייערע קינדער. ווייל דער דאזיקער איינפלוס פארארטשעוועט די קינדער אין שטעדט זייער לייכטן אויסקאפ זיך אינ׳ם „שמעלץ־טאפּ״.

די אמעריקאנער קינדער פאר דורות פארבלייבן אזוי אונטער׳ן איינפלוס פון זייערע היימען און זייערע טראדיציעס. און אויף וויפל אזעלכע זיינען נאך פאר־ראן, ווערן די קינדער ניט אזעלכע לייכ־טע קרבנות פונ׳ם איינפלוס פון דער נאס.

די אימיגראנטן קינדער ווערן מיט גוואלד ארויסגעריסן פונם איינפלוס פון זייערע עלטערן, און דאס לאזט זי גיר־כער איבער אויפ׳ן חסד פון דער דע־מאראליזירנדיקער סביבה פון דער נאס.

***

קומט עס אויס, אז די אימיגראנטי־שע עלטערן, וואס ווייל פארהיטן זייע־רע קינדער פונ׳ם איינפלוס פון דער נאס, מוזן באקעמפן דעם ניישס פונ׳ם „שמעלץ־טאפּ״ און זוכן אנצוהאלטן זייער איינענע חשיבות און זייער פרעס־טיזש אין די אויגן פון די קינדער.

די אימיגראנטן קינדער דארפן לערי־נען צו פארשטיין, אז זייערע טאטעס און מאמעס זיינען ניט קיין ווילדע מענשן, אז זיי האבן א חשוב׳ע שפראך און זיינען יורשים פון א רייכער קול־טור.

אוי, אויף וויפל ס׳איז שייך אידישע עלטערן מיינט עס:

ניט אייערע קינדער א אידישע דער־ציאונג, און פארהיט זיי אזוי פונ׳ם דע־מאראליזירנדיקן איינפלוס פון דער נאס

אנטוויקלונג אין ברי־טישער פאליטישער לאגע די לעצטע טעג

די נאציאנאלע רעגירונג דערווארט א מערהייט פון ארום פופציג אין הויז, — אלע קאנסערוואטיוון און לי־בעראלן און איינציקע אומאפהייניגיקע, אבער בלויז געצילטע ארבעטער.

די פארלאמענטארישע ארבעטער פארטיי האט אויף איר פארזאמלונג פרייטאג דערווייל ארטור הענדערסאן פאר איר פירער, אויפ׳ן ארט פון פרעמיער מאקדאנאלד, וועלכער איז איצט פאקטיש אן אויסגעשלאסענער פון דער פארטיי. ביי דער זיצונג האט מאקדאנאלד, דעם פרעמיערס יונגער זון, גע־פרוווט אויפהאלטן פארטיידיקן זיך פאר־טער. דער עולם האט אים אויסגעהערט מיט רעספעקט, אבער קיין ווירקונג האט אר ניט געהאט. פאר הענדערסאן־נען האבן געשטימט אלע, אויסער זעקס פון מעקסאנס לינקער גרופּע, — אבער ס׳איז זיכער, אז אויך די זעקס וועלן שטיין הענדערסאנען.

פילפ סנאודען, פינאנץ מיניסטער, האט אנאסירט, אז ער וועט זיך צוריק־ציען פון פאליטיק אזוי שנעל ווי ער וועט זיך ספאוועוו מיט׳ן עקאנאמיש פארגאנגען פון דער רעגירונג.

די קאנסערוואטיוון און ליבעראלע פארלאמענטארישע פארטייען האבן איינשטימיג גוטגעהייסן די האנד־לונגען פון זייערע פירער, ביי די ליי־בעראלן האט מען בלעטן וויסן, אז לויד דזשארדזש איז באקאנט מיט אלע אנטוויקלונגען, און אלץ איז גע־טאן געווארן מיט זיין וויסן און צו־שטימונג. לארד רעדינג האט צוגעזאגט, אז דיי נייע רעגירונג וועט אין איר עקאָ־נאמיע פארגאנגען אמאיין זיך צו צו־פארגעסערן אופיל. די לאסט פון די אריטע.

די אמעריקאנער באנקירן, דורך דזש. פ. מארגאן און קאָ., צוזאמען מיט די פארזיצער באנקירן, האבן אנאסירט, אז זיי האבן אראנזשירט פאר א הלואה פון פיר הונדערט מיליאן דאלאר פאר ענ־לאנד.

—(::)—

דר. מארגאשעס איז אנגעקו־מען קיין בערלין פון רוסלאנד

בערלין, אווג. 31 (איטא). — דר. ש. מארגאשעס, דעראקטאר פון ניי־יאָר־קער „טאג״, איז אהער אנגעקומען פון א באזוך אין סאוועטן רוסלאנד. ער וועט פון דאנען אינגיכן אפפארן קיין ניי־יארק.

—(::)—

בערלינער היטלעריסטן האָ־בען געהיימע ארסענאלן

בערלין, אווג. 31 (איטא). — אן אנפאל פון א באנדע היטלעריסטן איז א אידישן שאפער האט געפירט דער צו דער אנטדעקונג, אז די היטלעריסטן האבן געהיימע ארסענאלן אין דער אינ־נערשטער שטאדט פון פרעמיער דזשאנ־סטאן. אין דחי פעס, וואו אן עפנט־לאכע אויפנאמע ווערט לכבוד זיי גע־מאכט, וועלן צו דער פארטיע צושטיין

פרעמיער מאקדאנאלד אויפגעפאדערט צו רעזיגנירן פון פארלאמענט

פארטיי עקזעקוטיווע פון זיין וואל-קרייז נעמט אן רעזאלו־ציע, וואס וועט פארגעשלאגן ווערן פאר קאנפערענץ פון פארטיי דעלעגאטן סעפּט. 9טן

לאנדאן, אווג. 31. — די סיהעס הארבאר לייבאר פארטיי עקזעקוטיווע האט אנגענומען א רעזאלוציע, וואס פאדערט אויף פרעמיער ראמזי מאקדאנ־נאלד צו רעזיגנירן פון פארלאמענט. די סיהעס הארבאר פארטיי, אין די, וועל־כע ער פארטרעט אין פארלאמענט.

די רעזאלוציע וועט איבערגעגעבן ווערן פאר דער זיצונג פון די פארטיי פון אירע פראיעקטן דורך „אדדערס אין קאונסיל״, אז דעם פארלאמענט. זי קאן דאס אבער ניט טאן בנוגע דער פראגע פון שייכות די „דאולס״, די ארבעטס־לאיטייט שטיצע, אויף וואס זי מוז האבן די גוטהייסונג פון דער רעגירונג.

—(::)—

גראף צעפעלין אויפ׳ן וועג קיין בראזיליע

אויפן לופט־שיף גראף צעפעלין, אווג. 31. — דער ריזיקער דייטשער דירי־זשאבל, וועלכער איז איצט אויף זיין וועג קיין פערנאמבוקא, בראזיליע, האט זיך באגעגענט מיט שטארקע ווינטן אין פנים איבער דעם מיטללענדישן ים, אבער פאר מאכט גוטן פארגערעס פון ארום 70 מייל א שעה.

דער גראף צעפעלין פליט פון פרידי־ריכס האפען, דייטשלאנד, צו בראזי־ליע, אז אן אפשטעל, דורך גיבראלטאר, דעם אפריקאנער ברעג פון דאן דערקע־איבער דעם אטלאנטישן אקעאן.

אידישער הענדלער אין מעלוויל האט קיין חשק ניט צו צעשיידן זיך מיט זיינע פאר דאלאר; כאנדיש איז איצט הינטער גראטעס

די דאזיקע מעשה האט פאסירט אין מעלוויל, סאסק., ווי עס ווערט דער־ציילט אין אן אויטשיינג פון א לאר־דאלאר צייטונג, וואס אין זיי אונז צוגעשיקט געווארן:

מ. וואלדמאן, א לאקאלער סוחר, איז אנומלט א שבת אונטן גענאנגען אהיים, ארום 1 אזייגער. פון זיין געשעפט, מיט א חיבשן פעקל מזומן אין זיין קעשענע. ניט ווייט פון זיין היים, איז צו אים צוגעקומען אן אומבאקאנטער מאן און האט אים געבעטן מיט׳ן פסוק „שאו ידיכם״, — חויבט אויף, הייסט עס, דיא הענט, אז אין זעלבן זיך טאן חושך . . . אין ער האט אים גע־וויזן מיט א רעוואלווער, אז ער מיינט „ביזנעס״.

זיינען צייטן אבער שלעכטע, אין מר. וואלדמאן האט זיין שטאם חשק ניט געהאט צו צעשיידן זיך מיט׳ן פעקל געלט, וואס ער האט וואר־שיינלאך גע־בארעמט אויף נויטיקערע זאכן. צו טראב־טען לאנג איז ניט געווען קיין צייט, האט ער דערווייל א הויב געטאן אין האנט אין דער הינטער־מאן דער־לאנגט א זעץ אין זייט, אז יענער איז געפאלען נלייך מיט זיין נאכעער שווער־קייט אויפ׳ן צאם בייס זייט פון דער נאס.

מר. וואלדמאן האט מער ניט גע־וואדט אויף „ווייטערדיקע אנטוויקלונ־גען״, — ער איז שוין לאנג אזוי שטארק ניט געלאפן, און איידער דער חברה־מאן האט צייט געהאט אויפ־הויבן זיך אין ארומקוקן זיך אויף וואסער וועלט צו איז, איז מר. וואלדמאן שוין געווען ביים מיר פון זיין הויז, א 50 יארד ווייטער. ער האט בלויז א קוק געגעבן אויף צו־ריק צו זעען וויי דער אנטוישטער באנ־דיט גייט אוועק מיט ליידיקע הענט און מיט א ווייטיק אין זייט. און ער איז גלייך אריין אין הויז און האט טע־לעפאנירט דער פאליציי.

די פאליציי איז באלד געווען אויפ׳ן אָרט. אבער ערשט אין א דריי שעה ארום האט מען געפאקט א פארדעב־טיקטע פארשון אין א קאר. זיין נא־מען איז געווען מיטשעל סי. מעקיין, און געקומען אז ער פון אלבערטא. מיט אים איז געווען א פרוי און — אביסל הייטישע בראנפן.

ער מיט דער פרוי זיינען פארהאלטן געווארן, און נאכדעם ווי די קלאגע פון אנפאל מיטן צוזעץ פון רויבערייי איז קעגן אים געמאכט געווארן, איז ער אפגעשיקט געווארן מיט א שמירה קיין רעדזשיינע. די פרוי איז פארהאלטן געווארן פאר אן ערות.

—(::)—

דייטשן און אידן שטעלן צו גרעסטע צאל אימיגראנטן קיין אמעריקע

וואשינגטאן, אווג. 31 (איטא). — לויט א סטייטמענט, וואס דער לייבאר דעפארטמענט האט דא אויסגעגעבן, **האט די איינוואנדערונג פון דייטשן** זיך פארגרעסערט לעצטן יאר און די נעקסטע פארגרעסערטע אימיגראנטן־גרופּע איז געווען די אידישע.

לויט דעם סטייטמענט זיינען אריינ־געקומען 7.987 דייטשן און 6.866 אידן. פון די 39 פארשיידענע ראסן און בעלקער, וואס זיינען פארהייראט־דארפט אויף נויטיקערע זאכן. צו טראב־טען לאנג איז ניט געווען קיין צייט, האט ער דערווייל א הויב געטאן אין האנט דעם חברה־מאן דער־לאנגט א זעץ אין זייט, אז יענער איז געפאלען נלייך מיט זיין נאכעער שווער־קייט אויפ׳ן צאם בייס זייט פון דער נאס.

מר. וואלדמאן האט מער ניט גע־וואדט אויף „ווייטערדיקע אנטוויקלונ־גען״, — ער איז שוין לאנג אזוי שטארק ניט געלאפן, און איידער דער חברה־מאן האט צייט געהאט אויפ־הויבן זיך אין ארומקוקן זיך אויף וואסער וועלט צו איז, איז מר. וואלדמאן שוין געווען ביים מיר פון זיין הויז, א 50 יארד ווייטער. ער האט בלויז א קוק געגעבן אויף צו־ריק צו זעען וויי דער אנטוישטער באנ־דיט גייט אוועק מיט ליידיקע הענט און מיט א ווייטיק אין זייט. און ער איז גלייך אריין אין הויז און האט טע־לעפאנירט דער פאליציי.

—(::)—

דזשאן סטריב דערווארט רואיק זיין טויט אויף דער תליה

דזשאן סטריב, דער מערדער פון דזשארדזש, אירין און דארים וואל־מערס — 19, 12 און 9 יאר אלט, די קינדער פון מרס. ליליען וואלטערס, וועלכע ער האט דעם 20טן מאי דער־מארדעט אין זייער היים, אין עלמ־וואוד, וועט געהאנגען ווערן קומענדיקן דאנערשטאג אינדערפרי אין דער פראָ־וויינציעלער געפענגניש.

זיין גייסטיקער ראט געבער זאגט, אז דער פארארטיילטער צום טויט פארהאלט זיך זייער רואיק און ער איז ווילליג און גרייט צו באצאלן מיט זיין לעבן אויף דער תליה פאר זיין מארבעכן.

לויט די באאמטע פון דער טורמע דערקלערן, פארברייננונג דזשאן סטריב זיין גאנצע צייט אין לייענען. ער עסט אזן שלאפט גוט.

זינט סטריב איז פאר׳משפט געווארן צום טויט איז ער באזוכט געווארן פון מרס. ליליען וואלטערס. די מוטער פון די דערמארדעטע קינדער, ווי אויך פון זיינע צוויי ברידער וועלכע וואוינען אין עלמוואוד און פון זיינע צוויי שוועסטער. ער האט אויך איין שווס־טער אין וואנקאווער און איינע אין דרום אמעריקע.

אויף דער פראגע אויב סטריב האפט אויף א באנגאדיקונג, האט זיין גייס־טיקער ראטגעבער געזאגט, אז סטריב האט ניט געמאכט קיין אפיל פאר באנ־גאדיקונג. ער איז גרייט צו שטארבן.

דזשאן סטריב וועט זיין דער ערש־טער געהאנגען צו ווערן אין דער ניי־ער פראווינציעלער טורמע אין הערינגלי. דאס וועט זיין די ערשטע הינריכטונג אויף דער אויסגעבייטער פערמאנענ־טער תליה. די תליה געפינט זיך אין דער טורמע געביידע, און ניט ווי פרי־ער, ווען א פאר׳משפט׳ער צו דער תליה פלעגט געהאנגען ווערן אין הויף פון דער אלטער פראווינציעלער טור־מע.

—(::)—

פערזאנען געזוכט

רחל דזבאוו, אדרעס 672 פרינצעס סט. (ניט זיכער). ווערט געזוכט פון איר פאטער, יואל פראטיעטצקי. אין קיישענעוו.

זיך ווענדן אין רעדאקציע פון ד. א. וו. אנגעבנדיק נו. 339.

אמעריקאנער אידן האָבן ביינגעטראָגן איבער 56 מיליאָן דאָלאר פאר פארשיידענע צדקה צוועקן דעם פארגאנגענעם יאָר

(ספעציעלע טעלעגראמע צו „דאס אידישע וואָרט״ פון „איטא״)

ניו־יאָרק, אווג. 31 (איטא). — ניט טראגן פאר׳ן יאר די סומע פון 50 טויז־זענט דאלאר אדער מער פאר פארשיי־דענע געזעלשאפטלאכע צוועקן און פאר פארשיידענע פאנדן געשאפן און אויס־גענעבן פאר אידישע נאציאנאלע, רע־ליגיעזע, בילדונג, געזונטהייס און רע־ליף ארגאניזאציעס.

די סומע פון $30,335,000 איז גע־שאפן געווארן פאר ספעציפיש אידישע צוועקן פון איינקע נאציאנאלע ארגא־ניזאציעס, און $25,865,870 איז ביי־טראגן געווארן פון אידן אין אינדי־ווידועלע ביישטייערונגען, פאר אידישע און ניט־אידישע צוועקן. דערפון איז די סומע פון $20,497,120 ביינעטראגן געווארן פון אידן פאר ניט־אידישע צוועקן.

אבער זי האט דערווייל געהאלטן אויף זיי אין אויג, ביז זי וועט אויסגעפינען עוטוואס מער באשטימטעס. פרייטאג אוונט איז געקומען די געלעגענהייט: די איינוואוינער האבן דורכגעפירט אן אונטערנעמונג, צו וועלכער זי צוויי ניי יארקער עעסט זיינען געווען איינגע־לאדן. די דעטעקטיוון האבן אהין גע־בראכט אייניקע באאמטע פון דער באַ־רייכטער באנק, וואס האבן דערקאנט די חברה־לייט.

די פאליציי האט ניט געשטערט דעם עולם זיין פארגעניגן, און האט גע־האלטן דאס פארל אויפ׳ן אויג, לאנזדיק זיי פארן צוריק אויף זייער קווארטיר און אויסשלאפן זיך. ערשט צווישן 7 און 8 אינדערפרי זיינען זיי אריין אין הויז מיט דער ארעסטירט די ניי־יאָר־קער געסט, וועלכע האט ניט ארויס־געצייגט קיין ווידערשטאנד.

—(::)—

אמעריקאנער פארמערס וועלען זייען ווייניקער

וואשינגטאן, ד. ק., אווג. 30. — דער אגריקולטור דעפארטמענט מעל־דעט, אז די אמעריקאנער פארמערס וועלן דאס יאר פארזייען אויף 12 פראצענט ווייניקער ווינטער ווייץ, ווי לעצטן יאר.

צוויי ניו-יאָרקער חברה-לייט ארע־סטירט אויף קלאגע פון באַרויבן ראָיאל באנק אויף $10.000

דערי דאנדאס, 22 יאר, און מעגלי קאנהיזער, 34 יאר, צוויי זייער פיינע און איידעלע דזשענטלמען פון ניי־יארק, זיינען ארעסטירט געווארן שבת פרי אין א קליין שטיבל אין איסט סט. פאול, מרס וויינפעג, און זיי ווערן גע־שולדיקט אין באראובן די ראיאל באנק אויף ארלינגטאן און סאדזשענט לעצטן מיטוואך אויף איבער 10 טויזנט דאל.

די ארעסטירטע, ווי די פאליציי באַ־הויפטעט, האבן זיך מודה געווען אויף דער קלאגע, און דאס גאנצע געלט, אויסער ארום $600, און אויך צוויי רעוואלווערן, איז איצט אין די הענט פון דער פאליציי. איינער פון די רע־וואלווערן איז געווען א געלאדענער.

די צוויי יונגעלייט, לויט דער פאליי־ציי, זיינען געקומען אחער צו פארן אויף א אוטאמאביל ארום דעם 15טן אוור נוסט, און זיי האבן געדרונגען דאס שטיבל אין איסט סט. פאול, 14 מייל פון וויניפעג, וואו זיי האבן זיך באַ־זעצט. זיי זיינען ביידע הויכע, שטאלט־נע בחורים און „זייער אנגענע״ גע־זעלשאפטלאך. זיי האבן זיך שנעל באַ־פריינדעט מיט דיא איינוואוינער פון דעם נעגנט. און מען האט זיי אנגעהויבן באלד אויפן אלטער פון דיא אינוואוינער אויף דעם וועגן מיט דיא אנגעבן אויף זיי, א פארדאכט, אז זיי לעבן אויף דיא קאסטן פון אנדערע לייט.

—(::)—

היינט לויה פון שלום דארפמאן

שלום דארפמאן, א ווינניפענער תושב פאר א צאל יארן, פון 101 אייקיגס סטריט, איז געשטארבן היינט זיבן אויינער אינדערפרי אין עלטער פון 63 יאר.

דער פארשטארבענער האט איבער־געלאזט זעקס קינדער: מרס. ראדניי־סקי, מרס. באגאטש, מרס. אוווערבאך, שלמה און יעקב דארפמאן און איין זון ניט קיין פארהיידאטן, מאריס דארפ־מאן, ווי אויך איין ברודער, מ. דארפ־מאן פון סט. דזשאנס עוועניו.

שלום דארפמאן איז געווען געאַכ־טעט אין זיין קרייז, און פאמיליע ווי אויף פון אלעמען וועלכע האבן אים גע־קאנט. זיין לויה קומט פאר היינט, 4 אויינער ביינטאג פון זיין וואוינונג, 101 אייקיגס סטריט.

אכט פארוואונדעט אין עקסידענט אין טאראנטער שול בעת חתונה

טאראנטאָ, — אכט פערזאָן, וואס זיינען געווען צווישן עולם וואס האבן זיך צוזאמענגעקליבן בייצואוואיינען א חתונה אין א שול, זיינען פארוואונ־דעט געווארן, ווען די הילצערנע טרעפּ אויף וועלכע זיי זיינען געשטאנען האָ־בען צוזאמענגעבראכן.

דער עקסידענט האט פאסירט באלד פאר דער חופה פון אסי לענגער און מיס דיאנא סילווערשטיין, לעצטן פרייטאג אוונט. די חתונה איז, צוליב דעם אומגליק, אפּגעליינט געווארן אויף א וואך צייט.

א לענגער, 30 יאר אלט, און זיי־ליאם דזשייקאבס, 15 יאר, זיינען ערנסט פארוואונדעט געווארן, האבנ־דיק צעבראכן זייערע פיס. די אנדערע זעקס זיינען אפּגעפירט געווארן אין שפיטאל מיט טלייטערע וואונדן.

—(::)—

צוגאסט אין שטאט

מר. איזראעל פעלדמאן, פרייער פון וויניפעג און איצט פון אטאווא אנט־איז דער גאסט פון זיין מוטער, מרס. שרה פעלדמאן, 503 דאפרין עוועניו. מר. פעלדמאן וועט דא פארבלייב־נען אהום צוויי וואכן צייט און נאכ־דער וועט ער זיך צוריק אומקערן קיין אטאווא.

דזשאָן סטריב דערוואַרט רואיק זיין טויט אויף דער תליה

דזשאן סטריב, דער מערדער פון דזשארדזש, אירין און דארים וואל־מערס — 19, 12 און 9 יאר אלט, די קינדער פון מרס. ליליען וואלטערס, וועלכע ער האט דעם 20טן מאי דער־מארדעט אין זייער היים, אין עלמ־וואוד, וועט געהאנגען ווערן קומענדיקן דאנערשטאג אינדערפרי אין דער פראָ־וויינציעלער געפענגניש.

זיין גייסטיקער ראט געבער זאגט, אז דער פארארטיילטער צום טויט פארהאלט זיך זייער רואיק און ער איז ווילליג און גרייט צו באצאלן מיט זיין לעבן אויף דער תליה פאר זיין מארבעכן.

לויט די באאמטע פון דער טורמע דערקלערן, פארברייננונג דזשאן סטריב זיין גאנצע צייט אין לייענען. ער עסט אזן שלאפט גוט.

זינט סטריב איז פאר׳משפט געווארן צום טויט איז ער באזוכט געווארן פון מרס. ליליען וואלטערס. די מוטער פון די דערמארדעטע קינדער, ווי אויך פון זיינע צוויי ברידער וועלכע וואוינען אין עלמוואוד און פון זיינע צוויי שוועסטער. ער האט אויך איין שווס־טער אין וואנקאווער און איינע אין דרום אמעריקע.

אויף דער פראגע אויב סטריב האפט אויף א באנגאדיקונג, האט זיין גייס־טיקער ראטגעבער געזאגט, אז סטריב האט ניט געמאכט קיין אפיל פאר באַ־גנאדיקונג. ער איז גרייט צו שטארבן.

דזשאן סטריב וועט זיין דער ערש־טער געהאנגען צו ווערן אין דער ניי־ער פראווינציעלער טורמע אין הערינגלי. דאס וועט זיין די ערשטע הינריכטונג אויף דער אויסגעבייטער פערמאנענ־טער תליה. די תליה געפינט זיך אין דער טורמע געביידע, און ניט ווי פרי־ער, ווען א פאר׳משפט׳ער צו דער תליה פלעגט געהאנגען ווערן אין הויף פון דער אלטער פראווינציעלער טור־מע.

—(::)—

פערזאָנען געזוכט

רחל דזבאוו, אדרעס 672 פרינצעס סט. (ניט זיכער). ווערט געזוכט פון איר פאטער, יואל פראטיעטצקי. אין קיישענעוו.

זיך ווענדן אין רעדאקציע פון ד. א. וו. אנגעבנדיק נו. 339.

אידישער אינהאלט

אנב-אורחא	1
אמעריקאנער אידן האָבן ביינגעטראָגן איבער 56 מיליאָן דאָלאר פאר פארשיידענע צדקה צוועקן דעם פארגאנגענעם יאָר	1
צוויי ניו-יאָרקער חברה-לייט ארעסטירט אויף קלאגע פון באַרויבן ראָיאל באנק אויף $10.000	1
אכט פארוואונדעט אין עקסידענט אין טאראנטער שול בעת חתונה	1
דזשאָן סטריב דערוואַרט רואיק זיין טויט אויף דער תליה	1
היינט לויה פון שלום דארפמאן	1
אמעריקאנער פארמערס וועלען זייען ווייניקער	1
פערזאָנען געזוכט	1
פרעמיער מאקדאנאלד אויפגעפאדערט צו רעזיגנירן פון פארלאמענט	1
אנטוויקלונג אין ברי־טישער פאליטישער לאגע די לעצטע טעג	1
גראף צעפעלין אויפ׳ן וועג קיין בראזיליע	1
אידישער הענדלער אין מעלוויל האט קיין חשק ניט צו צעשיידן זיך מיט זיינע פאר דאלאר; כאנדיש איז איצט הינטער גראטעס	1
דייטשן און אידן שטעלן צו גרעסטע צאל אימיגראנטן קיין אמעריקע	1
בערלינער היטלעריסטן האָבען געהיימע ארסענאלן	1
א פעלער אויסבעסערונג	1
דר. מארגאשעס איז אנגעקו־מען קיין בערלין פון רוסלאנד	1
אנטשיידונג וועגן מישיגאן רעגיסטראציע ביל ווערט אינגיכן דערוואַרטעט	1
גרויסע פארטיע אָפּגעפאָרן קיין משווירטשיל צו דער עפענונג פון מערב קאנאדעס נייעם האפן	1
פאלעסטינע וועט האָבן אינגיכן א לעניסלאטיוון ראט	1
אכטונג פון דער ליגע	1
אנזאגונגען פון דער אינטערנאציאנאלע	1
אנזאגונגען פון דער אינטערנאציאנאלע	1
אנזאגונגען פון דער אינטערנאציאנאלע	1
אנזאגונגען פון דער אינטערנאציאנאלע	1
אנזאגונגען